

Fru Berg-Nielsen (Kbhvn) meddeler, at »Dansk Sygeplejersaad« har besluttet sig til tage Sagen op. Henstiller til Forsamlingen, at Dansk Kvindesamfund som saadant ikke paatager sig noget i denne Retning, men ser hvorledes Sagen ordnes af Sygeplejersaadet.

Det vedtoges, at D. K. bør støtte Sagen.

Mødet Kl. 8.

Punkt VI. Hvorledes bør Kvinderne stille sig til Lovforbud mod Kvinders Natarbejde. Københavnskredsen.

Ordstyrer: Frk. Paludan-Müller.

Frk. Louise Neergaard (Kbhvn): Naar Dansk Kvindesamfunds Fællesmøde i Aar skal beskæftige sig med Spørgsmaal om Kvinders Natarbejde i industrielle Virksomheder, saa fejres der i Virkeligheden derved et Slags Jubilæum. Det er snart 10 Aar siden, at D. Kv. Sf., da Fabriksloven i 1899—1900 behandlede i Rigsdagen, tog et energisk Arbejde op for at forhindre, at der blev udstedt et *Særforbud* mod Kvinders Natarbejde. Samtidig bestræbte man sig for at faa Paragraffen, der forbyder den kvindelige Arbejder at arbejde i de første 4 Uger efter sin Nedkomst, kombineret med en Bestemmelse om, at den Understøttelse, hun i denne Periode eventuelt faar af det Offentlige, ikke faar Fattighjælps Virkninger. Desuden søgte man at faa Forbudet mod Børns Arbejde i industrielle Virksomheder udstrakt indtil det 14de Aar, saaledes som foreslaaet af Regeringen. Der stod stort Gny af den Kamp, der dengang førtes. I Rigsdagen stod de socialdemokratiske Rigsdagsmænd ikke særlig paa Kvindernes Side imod Forbudet, nuværende Borgmester Jensen talte saaledes for dettes Vedtagelse. De kvindelige Fagforeninger anmodede om, at saafremt Forbudet gennemførtes, maatte det snarest følges af et Forbud mod Natarbejde i industrielle Virksomheder i det hele taget, altsaa ogsaa for mandlige Arbejdere. Resultatet af den Kampagne, der førtes imod Forbudet, og i hvilken D. Kv. Sf. tog livlig Del, blev, at Forbudet ikke vedtoges, ligesom Kvindernes Ønsker m. H. t. Understøttelse i Barselperioden ogsaa blev taget til Følge. Derimod udvidedes Børnebeskyttelsen som bekendt kun til det 12te Aar.

Nu er denne Sag bleven aktuel paany, dels fordi Fabriksloven skal revideres i 1910, og navnlig fordi Danmark i den mellemliggende Tid har tiltraadt Bernerkonventionen, som forbyder Kvinders Natarbejde i industrielle Virksomheder. Naar jeg i denne Forbindelse taler om »Bernerkonventionen«, saa maa De

ikke derved tænke paa den, hidtil maaske mest kendte, Bernerkonvention, som sikrer Forfattere mod uberetigede Oversættelser etc. Schweiz er jo de internationale Kongressers Land, og her blev da ogsaa i September 1906 i Bern afholdt en international, diplomatisk Konference, der vedtog den Bernerkonvention, som her er Tale om, nemlig en »international Konvention angaaende Kvinders Anvendelse til Natarbejde«. Den vigtigste Bestemmelse i denne Konvention er, at Nattehilen for Kvinder beskæftigede ved industrielt Erhverv skal omfatte 11 paa hinanden følgende Timer i Døgnet, hvori Tiden fra 10 Aften til 5 Morgen skal være indbefattet. Jeg skal oplæse Konventionens fire første Paragraffer for Dem, de sidste Paragraffer vedrører mere formelle Forholdsregler om dens internationale Gennemførelse i Praksis:

1. Kvinders industrielle Natarbejde skal være forbudt uden Hensyn til Alderen, under Forbehold af følgende Undtagelser: Overenskomsten udstrækker sig til alle industrielle Bedrifter, hvor der er beskæftiget mere end 10 Arbejdere og Arbejdersker. Den finder ingen Anvendelse i Virksomheder, hvor kun Familiemedlemmer ere beskæftigede. Enhver af de tiltrædende Parter bestemmer, hvad der forstaas ved industrielle Bedrifter. Men under alle Omstændigheder regnes hertil Bjergværker og Stenbrud, saavel som Bearbejdelse og Forarbejdelse af Genstande; derhos fastsætter hver Stat gennem sin Lovgivning Grænsen mellem Industri paa den ene Side og Handel og Landbrug paa den anden Side.

2. Den i det foregaaende forudsatte Nattehile har en Varighed af mindst 11 paa hinanden følgende Timer. I disse 11 Timer skal i alle Stater Tiden fra Kl. 10 Aften til Kl. 5 Morgen være indbefattet. I de Stater, hvor der allerede nu er fastsat Bestemmelser vedrørende voksne industrielle Arbejdersker, kan, i en Overgangsperiode af højst 3 Aar, Varigheden af den uafbrudte Nattehile indskrænkes til 10 Timer.

3. Forbudet mod Natarbejde kan sættes ud af Kraft: 1) I Tilfælde af en uforudseelig Driftforstyrrelse, som ikke gentager sig periodisk og som skyldes højere Magt (force majeure). 2) Ved Forarbejdelse af letfordærlige Genstande, for dermed at forhindre Tab af Raamateriale.

4. I Industrier, som er underkastet Aarstidens Indflydelse (Sæson-Industri) saavel som under overordentlige Forhold i alle Bedrifter, kan Varigheden af den uafbrudte Nattehile, paa 60 Dage i Aaret, indskrænkes til 10 Timer.

Denne Konvention blev tiltraadt af følgende Lande: Tyskland, Østrig, Ungarn, Italien, Frankrig, Luxemborg, Holland, Belgien, England, Portugal, Spanien, Schweiz samt Sverige og Danmark, altsaa i Virkeligheden alle Europas mere civiliserede Stater undtagen Norge, hvis Fraværelse, sikkert skyldes, at da Forarbejderne til Konferencen blev gjort i 1905, var Norge midt i Unionskrisen. Der er al Sandsynlighed for, at Norge senere vil tiltræde.